

POSTANOWIENIE

Dnia 3 stycznia 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek

w sprawie **R. Z.**

uznanego za winnego przestępstwa z art. 180a k.k.

po rozpoznaniu na posiedzeniu w dniu 3 stycznia 2020 r.,

zażalenia R. Z. na zarządzenie Przewodniczącego II Wydziału Karnego Sądu Okręgowego w S. z dnia 7 października 2019 r., sygn. akt II Ka (...), o odmowie sporządzenia i przesłania uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego w S. z dnia 22 sierpnia 2019 r.,

na podstawie art. 437 § 1 k.p.k.

p o s t a n o w i ł

uchylić zaskarżone zarządzenie i sprawę przekazać do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w S .

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w S. wyrokiem z dnia 22 sierpnia 2019 r., sygn. akt II Ka (...), po rozpoznaniu apelacji oskarżonego R. Z. , utrzymał w mocy wyrok Sądu Rejonowego w G. z dnia 15 listopada 2018 r., sygn. akt II K (...), skazujący oskarżonego za czyn z art. 180a k.k. (k. 88).

W ustawowym terminie tj. w dniu 29 sierpnia 2019 r., skazany złożył wniosek o sporządzenie na piśmie i doręczenie mu uzasadnienia wyroku Sądu odwoławczego (k. 90 – 91 – pismo, koperta). Skazany sformułował ten wniosek w następujący sposób: „Wnoszę o sporządzenie uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego w S. z dnia 22 sierpnia 2019 r. wydanego w sprawie apelacji R. Z. i doręczenie odpisu wyroku”.

Zarządzeniem Przewodniczącego II Wydziału Karnego Sądu Okręgowego w S. z dnia 2 września 2019 r. na podstawie art. 422 § 2 k.p.k. w zw. z art. 120 § 1 k.p.k. wezwano skazanego do uzupełnienia w terminie 7 dni braku formalnego wniosku, pod rygorem odmowy jego przyjęcia, „przez wskazanie zakresu uzasadnienia tj. czy ma ono dotyczyć całości wyroku, czy tylko rozstrzygnięcia o karze i innych prawnych konsekwencjach czynu” (k. 92).

W określonym terminie skazany nie uzupełnił wniosku, a wysłana do niego korespondencja została zwrócona Sądowi jako nie podjęta w terminie przez adresata, po dwukrotnym awizowaniu (k. 93).

Zarządzeniem z dnia 7 października 2019 r. Przewodniczący II Wydziału Karnego Sądu Okręgowego w S. na podstawie art. 422 § 3 k.p.k. oraz art. 120 § 2 k.p.k. odmówił przyjęcia wniosku, uzasadniając tę decyzję nieuzupełnieniem go przez skazanego w określonym terminie (k. 94).

Zażalenie na to zarządzenie złożył skazany R. Z. podnosząc, że „zgodnie z orzecznictwem, Sądu Najwyższego, nakaz odpowiedniego stosowania art. 422 kpk., o którym mowa w art. 457 § 2 kpk należy rozumieć w kontekście art. 433 § 1 kpk., zgodnie z którym Sąd odwoławczy rozpoznaje sprawę w granicach zaskarżenia i podniesionych zarzutów”. Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego zarządzenia i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu celem ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zażalenie zasługuje na uwzględnienie.

Zauważyć należy, że podstawą odmowy przyjęcia wniosku był fakt, że skazany nie wypełnił w wyznaczonym terminie zobowiązania wynikającego z zarządzenia z dnia 2 września 2019 r., co skutkowało wydaniem kolejnego zarządzenia z dnia 7 października 2019 r. o odmowie sporządzenia i przesłania uzasadnienia. W aktach sprawy widnieje korespondencja adresowana do skazanego, której osobiście nie odebrał, a która została uznana za doręczoną w sposób zastępczy, czyli w trybie art. 133 § 2 k.p.k., czego skarżący nie neguje.

Przepis art. 422 § 2 k.p.k. nakłada na występującego z wnioskiem o sporządzenie na piśmie i doręczenie uzasadnienia wyroku obowiązek wskazania, czy wniosek dotyczy całości wyroku czy też niektórych czynów, których popełnienie oskarżyciel zarzucił oskarżonemu, bądź też jedynie rozstrzygnięcia o karze

i o innych konsekwencjach prawnych czynu. Stosownie do treści art. 457 § 2 *in fine* k.p.k., przepis art. 422 k.p.k. w odniesieniu do zasad składania wniosku o uzasadnienie wyroku sądu odwoławczego stosuje się tylko odpowiednio, a to ze względu na odmienności w zakresie rodzajów rozstrzygnięć zapadających w postępowaniu pierwszoinstancyjnym i drugoinstancyjnym. Z tego też powodu w orzecznictwie słusznie wskazuje się, że „nakaz odpowiedniego stosowania art. 422 k.p.k., o którym mowa w art. 457 § 2 k.p.k., rozumieć należy w kontekście art. 433 § 1 k.p.k., zgodnie z którym sąd odwoławczy rozpoznaje sprawę w granicach zaskarżenia i podniesionych zarzutów. Powyższe oznacza, że wezwanie do uzupełnienia braków formalnych wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku sądu odwoławczego powinno dotyczyć tego, czy uzasadnienie ma być sporządzone w zakresie wszystkich podniesionych w apelacji zarzutów, czy też tylko co do części z nich” (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 maja 2016 r., V KZ 19/16; por. także postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 stycznia 2016 r., III KZ 86/15).

Wobec tego, w przypadku, gdy wyrok sądu odwoławczego dotyczy jednego oskarżonego i jednego zarzucanego mu czynu, a ponadto przedmiotem rozpoznania przez ten sąd jest jeden zarzut sformułowany w apelacji, to zbędne jest wzywianie oskarżonego do uzupełnienia braku formalnego wniosku o uzasadnienie przez doprecyzowanie jego zakresu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 stycznia 2016 r., III KZ 86/15). Taki wniosek dotyczy bowiem zawsze uzasadnienia wyroku sądu odwoławczego w zakresie sformułowanego zarzutu. Skarżący żąda bowiem wykazania w pisemnych motywach wyroku, dlaczego jedyny zarzut, jaki sformułował w apelacji, został rozpoznany w taki a nie inny sposób.

Trzeba też poczynić ogólną uwagę, że odpowiednie stosowanie art. 422 § 2 k.p.k. przez sąd odwoławczy z mocy art. 457 § 2 k.p.k. nie może cechować się nadmiernym formalizmem, który mógłby być postrzegany przez strony jako utrudnianie uzyskania uzasadnienia wyroku tego sądu. Nie ma bowiem wątpliwości, że prawo do poznania motywów rozstrzygnięcia stanowi element prawa do rzetelnego procesu, gwarantowanego przez art. 6 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności (por. m.in.: wyroki Europejskiego

Trybunału Praw Człowieka z: 16 grudnia 1992 r., *Hadjianastassiou przeciwko Grecji*, skarga nr 12945/87, pkt 33; 28 maja 2009 r., *Karyagin, Matveyev i Korolev przeciwko Rosji*, skargi nr 72839/01, 74124/01, 15625/02, pkt 25; z 16 maja 2013 r., *Chorniy p. Ukrainie*, skarga nr 35227/06, § 39).

Przenosząc powyższe ogólne uwagi na grunt rozpatrywanej sprawy trzeba zauważyć, że skazany sformułował w apelacji jedną zarzut: błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku, które doprowadziły do błędnego ustalenia, że „dopuścił się czynu z winy umyślnej” oraz że „był świadomy konsekwencji swojego zachowania”. Po sformułowaniu tego zarzutu skarżący wniósł o zmianę wyroku Sądu I instancji przez odmienne orzeczenie co do istoty i uniewinnienie go od zarzucanego mu czynu. Dodać należy, że skazanemu przypisano jeden czyn zabroniony. W tych okolicznościach zbędne było wzywanie skazanego do uzupełnienia braków formalnych wniosku o uzasadnienie. Ponadto nie sposób nie zauważyć, że skazany w swoim wniosku wyraźnie wskazał, że domaga się uzasadnienia wyroku „wydanego w sprawie apelacji R. Z.”. Tym samym określił, że chodzi mu o wyjaśnienie, dlaczego ta apelacja, a konkretnie jeden zarzut w niej sformułowany, Sąd Odwoławczy uznał za niezasadny, skoro utrzymał w mocy wyrok Sądu I instancji. Tymczasem zarządzeniem z dnia 2 września 2019 r. wezwano skazanego do uzupełnienia braków formalnych wniosku przez wskazanie, czy uzasadnienie ma dotyczyć „całości wyroku czy tylko rozstrzygnięcia o karze i innych prawnych konsekwencjach czynu”. To żądanie było całkowicie nieadekwatne do formuły wyroku Sądu Odwoławczego, który przecież utrzymał w mocy wyrok Sądu I instancji, nie zawierał zatem „rozstrzygnięcia o karze i innych prawnych konsekwencjach czynu”.

Ma zatem rację skarżący, że wezwanie go do uzupełnienia braków formalnych wniosku było zbędne. W tych okolicznościach fakt bezskutecznego upływu terminu do uzupełnienia braku formalnego wniosku (na skutek niepodjęcia korespondencji przez skazanego) nie mógł spowodować „odmowy sporządzenia i przesłania uzasadnienia wyroku”. Samo bowiem wezwanie do uzupełnienia braków formalnych wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku Sądu Odwoławczego było wadliwe.

W ramach ponownego rozpoznania sprawy Sąd Okręgowy powinien ponownie rozpoznać wniosek skazanego o sporządzenie uzasadnienia wyroku, złożony dnia 28 sierpnia 2019 r.

Kierując się przedstawionymi względami, Sąd Najwyższy orzekł, jak na wstępie.